

Seminář

psychologie duševního vývoje

Předškolní věk
„věk hry“

Předškolní věk

- od cca 3 do 6-7 let
- věk hry
- stabilizace pozice dítěte ve světě
- diferenciací vztahu dítěte ke světu
- egocentrické myšlení
- období iniciativy
- rozvoj kontaktu s vrstevníky i staršími osobami
 - sdílená aktivita (sebeprosazení i prosociální ch.)

Předškolák - kognice

- nazírání světa
 - *centrace, egocentrismus, fenomenismus, prezentismus*
 - zpracování informací
 - *magičnost, antropomorfismus, arteficialismus, absolutismus*
- > nechápe nezávislost podstaty na vzhledu
- > ignoruje informace, které mu „překážejí“
- => preferuje statické znaky a aktuální stav**
- => preferuje subjektivní pohled před kvalitou objektu**

Předškolák – kognice II

- libovolně mění kriteria klasifikace (Vygotskij)
- analogické uvažování; protiklady snadnější
- kauzální uvažování – transdukce (Piaget)
- pravidla – *absolutní, málo flexibilní*
- řešení problémů
 - **vymezení** – scénáře, malá inhibice
 - **hledání a realizace řešení** – nepřiměřené sebevědomí, aplikace naučeného, neschopnost plánovat, tendence spoléhat na druhé
- konfabulace, fantazie
- útržkovitost, nepropojenost

Předškolák – kresba

- kresba
 - presymbolická, senzomotorická
 - (batole)
 - přechod na symbolickou úroveň
 - (dodatečné pojmenování)
 - fáze primárního symbolického vyjádření
 - kreslí to, co o objektu „ví“ (Matějček)
 - postava:
 - **hlavonožec** (cca 3 roky) obličej, končetiny...
 - **subjektivně fantazijní zpracování** (cca 4-5 let)
 - akcentace detailů, považovaných za důležité
 - **stadium realistického zobrazení**
 - „reprezentativní“ kresba (Kellogová)

Předškolák – hra, pohádky

hra

- neverbální symbolická fce
- prostředek vyrovnání s realitou
 - symbolická hra
 - tematická hra – hra na „neco“(role)

pohádky

- jednoznačná pravidla, role, ztotožnění, potřeba řádu a naděje
- archetypy

Předškolák - řeč

- používána na úrovni vývoje kognitivních procesů
- „proč“ -> slovník
- příslovce, spojky, předložky
- nápodoba má selektivní charakter
- v komunikaci upřesňují platnost gramatických pravidel
- egocentrická řeč
 - expresivní
 - regulační
 - kognitivní

Předškolák - emoce

- větší stabilita
- pozitivní ladění
 - negativní emoce vázány např. na představy
 - smysl pro humor
 - schopnost těšit se na něco (vnímání času)
- ubývá negativních emočních reakcí
- rozvoj emoční inteligence
- vztahové emoce
- sebehodnotící emoce

Předškolák - socializace

- postupně přesah rodinného prostředí
 - nutnost chápat sociální normy a morální pravidla
- socializace a individuace probíhá v interakci
- oblasti:
 - **rodina** – jistota symbolického charakteru (Matějček)
 - oddělení prostoru pro děti a rodiče
 - **vrstevníci** – zkušenost, symetrické vztahy
 - místo, kde dochází ke kontaktu
 - **mateřská škola** – první sociální instituce
 - chybí intimní prostor
- komplementarita vnímání rolí otce a matky
- sociální role (hra; anticipace rolí - Erikson)